

Raadsbericht

Datum	13 oktober 2025
Van	het college van B&W
Aanleiding	het initiatiefvoorstel van de 'Werkgroep Bestuurlijke Toekomst Oostzaan'
Status	Openbaar
Onderwerp	Zienswijze op het initiatiefvoorstel

1. Inleiding

Op de agenda van uw raad op 15 oktober aanstaande staat het initiatiefvoorstel van de werkgroep 'Bestuurlijke Toekomst Oostzaan' op de raadsagenda. Het is gebruikelijk dat een college bij een dergelijk voorstel een zienswijze uitbrengt.

Het college spreekt allereerst zijn waardering uit voor de grote inzet van de gemeenteraad en de leden van de werkgroep om, samen met de raden van Wormerland en Landsmeer, te verkennen of de fusievarianten Wormerland-Oostzaan-Landsmeer (WOL), WOL+ Waterland of Edam-Volendam en WOL++ (een variant met beide gemeenten) haalbaar is. Daarmee is zeer zorgvuldig en in regionaal verband onderzocht of de vorming van een robuuste, groen-landelijke gemeente in de regio Zaanstreek-Waterland mogelijk zou zijn.

2. De resultaten van de verkenning en het onderzoek

Uit eerder onderzoek bleek de WOL-variant onvoldoende krachtig en robuust te zijn. Dit was aanleiding voor uw raad om enerzijds een verdiepend financieel onderzoek naar de WOL-variant te laten doen. Anderzijds om een onafhankelijke verkenner te laten onderzoeken of de WOL+- en of de WOL++-varianten haalbaar zouden zijn.

Het verdiepende onderzoek laat zien dat de WOL-variant onvoldoende krachtig en robuust is en niet toekomstbestendig. De verkenning heeft het beeld opgeleverd dat zowel de gemeente Waterland als Edam-Volendam op korte termijn geen interesse hebben in een verdere verkenning van een bestuurlijke samenwerking met de WOL-gemeenten.

3. Koers en tijdpad

Uw werkgroep is volstrekt helder in het initiatiefvoorstel: 'de werkgroep bestuurlijke toekomst Oostzaan stelt voor om de aanbevelingen vanuit de Verkenner en de Begrotingsscan over te nemen.' Tevens 'de varianten WOL, WOL+ en WOL++ als niet haalbaar te beschouwen.'

Het college kan zich vinden in dit voorstel. Daarmee zijn er nog 3 opties over, namelijk; fuseren met Amsterdam, Zaanstad of Purmerend.

Het door de raad voorgestelde tijdpad en koers acht het college ambitieus, maar ook risicovol. Er bestaat namelijk het risico dat de definitieve keuze pas laat in 2026 gemaakt wordt, waardoor een mogelijke fusie pas in 2030 gerealiseerd zou kunnen worden.

Zowel uw raad als het college hebben eerder uitgesproken dat er grote urgentie is om een keuze te maken voor een fusiepartner. De financiële positie van onze gemeente staat zwaar onder druk, en het voorzieningenniveau en delen van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers bevinden zich op of soms zelfs onder het minimumniveau. Bovendien blijft onze ambtelijke organisatie kwetsbaar.

Dat er nog zoveel gebeurt in ons dorp, is vooral te danken aan de buitengewone inzet en betrokkenheid van onze medewerkers. Het college benadrukt dat het in het belang van onze inwoners en ondernemers is dat er zo spoedig mogelijk duidelijkheid komt over de bestuurlijke toekomst van Oostzaan.

4. Inwonerraadpleging

De werkgroep stelt voor om een representatieve inwonerraadpleging te organiseren over de nog te kiezen voorkeursvarianten. Het college onderschrijft het grote belang van draagvlak onder inwoners en ondernemers voor een definitieve keuze.

Wij zullen daarom, in afstemming met uw werkgroep, de verschillende vormen en mogelijkheden van een inwonerraadpleging verder onderzoeken en de raad hierover een voorstel doen toekomen.

Daarbij is het van groot belang dat wij in gesprek gaan met de potentiële fusiepartners over het voornemen van Oostzaan om een raadpleging van de inwoners te houden. Dit, om de achtergrond, de wijze van raadplegen en de wijze van informeren van inwoners over de voor te leggen voorkeursopties toe te lichten. Zij mogen zich niet 'overvallen' voelen door de raadpleging. Daarnaast is het ook belangrijk dat de inhoudelijke informatie over de voorkeursvarianten die wij de inwoners bij de raadpleging voorleggen, besproken is met de potentiële partners. Hun betrokkenheid is essentieel om een realistisch en zinvol proces te kunnen voeren.

Het college heeft inmiddels de eerste stappen gezet om dit gesprek met de mogelijke fusiepartners – Amsterdam, Zaanstad en Purmerend – aan te gaan.

5. Slotopmerkingen

Het college is onder de indruk van het werk dat de raad en de werkgroep tot nu toe hebben verzet. De afgelopen jaren zijn raad en college gezamenlijk opgetrokken in het complexe dossier van de bestuurlijke toekomst.

Het college ziet ernaar uit om deze samenwerking voort te zetten in de volgende fase: het zorgvuldig uitwerken van de resterende fusieopties, het betrekken van inwoners en partners en het gezamenlijk komen tot een besluit dat recht doet aan de belangen van Oostzaan en haar inwoners.